

**TAJNIČKI IZVJEŠTAJ
HRVATSKOG BIOSPELEOLOŠKOG DRUŠTVA
ZA 2001. GODINU**

Na prošloj godišnjoj skupštini društva izglasano je novo vodstvo društva u sastavu:

Predsjednik:	Roman Ozimec, dipl. ing. agr
Dopredsjednik:	Branko Jalžić
Tajnik:	Daniela Hamidović, dipl. ing. biol.
Blagajnik:	Martina Šašić, dipl. ing. biol.
Upravni odbor:	Roman Ozimec, dipl. ing agr. Branko Jalžić mr. sci. Sanja Gottstein Matočec mr. sci. Marijana Franičević Hrvoje Cvitanović
Nadzorni odbor:	dr. sci. Nikola Tvrtković Donat Petricioli, dipl. ing. biol. Tonči Rađa

Novo vodstvo društva je usprkos početnih teškoća u radu vrlo uspješno radilo na popularizaciji, biospeleološkim istraživanjima i edukaciji, u skladu sa statutom društva.

Društvo je usklađeno sa zakonom i preregistrirano u Državnom zavodu za statistiku jer od 1998. to nije napravljeno. Isto tako je novo vodstvo društva registrirano u Ministarstvu uprave i lokalne samouprave. Članovi društva koji imaju pravo potpisa su Roman Ozimec i Branko Jalžić.

Održano je 6 redovnih sastanaka društva, 7 sastanaka Upravnog odbora i 3 radna sastanka. Također je održana i jedna biospeleološka proslava u kolovozu, koju je organizirao predsjednik društva, R. Ozimec.

Postotak od projekata koji se prijavljuju preko HBSD-a povećan je sa 5 na 10% (odluka s redovnog sastanka društva 08. listopada 2001).

PROJEKTI:

Usprkos mnogim poslovnim obavezama članova Upravnog odbora te članova društva uspješno su provedeni projekti:

"Izradom biospeleološkog katastra, edukacijom i popularizacijom do zaštite živog svijeta u podzemlju" – voditelj Branko Jalžić

"Akcijski planovi zaštite podzemne faune Hrvatske i edukacija" – voditelj Mladen Kerovec (PMF);

pomoćnik voditelja projekta Sanja Gottstein Matočec,

a završni izvještaji o projektima su pravovremeno poslani Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja.

U sklopu projekta "Akcijski planovi zaštite podzemne faune Hrvatske i edukacija" pripremljen je i Priručnik o raznolikosti podzemne faune i oblicima njihove ugroženosti. Ovaj priručnik je osobito važan jer će ga moći primijeniti osobe različitih profila, zanimanja, stupnja obrazovanja i sl. Tiskanje priručnika očekuje se tijekom 2002. godine. U sklopu projekta predložene su konkretne akcije zaštite za 6 speleoloških objekata:

- Mikašinovića špilja (Špilja Zala): Gornje Dubrave, Tounj, Kordun
- Špilja Pišurka: Korčula, otok Korčula
- Špilja Samograd: Uvala Samograd, Račišće, otok Korčula
- Špilja Šipun: Cavtat
- Pincinova jama: Nova Vas, Poreč, Istra
- Sutinska Vrela: termalni izvori u Podsusedskom Dolju, Zagreb.

Izašao je i III tom Biospeleološke enciklopedije (Enciclopaedia Biospeleologica), u kojem se nalazi i dio o hrvatskoj podzemnoj fauni. To smatramo jednim od najvećih uspjeha društva u međunarodnom predavljanju naše podzemne faune. Dogovoreno je da ćemo III tom Biospeleološke enciklopedije predstaviti hrvatskoj javnosti putem konferencije za tisak. Na isti način ćemo predstaviti i Priručnik o raznolikosti podzemne faune i oblicima njihove ugroženosti kao i sve buduće značajne uspjehe društva (npr. otkriće nove vrste i sl.)

Značajan je nalaz vrste *Congerie* u Lukinoj jami i u Markovom ponoru. Riječ je o novoj podvrsti (France Velkovrh). Članak o *Congerii* je objavljen u *Naturi*.

Smatramo da će informiranje javnosti i raznih interesnih skupina imati značajan doprinos u popularizaciji, pa tako i u zaštiti naše podzemne faune.

Daniela Hamidović (tajnica) bila je nacionalni pobjednik Natječaja Ford 2001. za zaštitu prirodne i kulturne baštine, sa projektom "Zaštita dugonogog šišmiša, *Myotis capaccinii* u Hrvatskoj".

OPREMA:

Od opreme treba svakako nabaviti alkohol, bočice i karabit. Trebalo bi napraviti popis prioriteta tako da kad bude dovoljno financijskih sredstava možemo brže i lakše nabaviti potrebnu opremu. Neki od prijedloga su nabavka dodatnih okulara za lupu, kamere itd.

SIMPOZIJI, SEMINARI, RADIONICE, SUSRETI:

Tijekom kraja 2000. i tijekom 2001. godine članovi društva bili su aktivni na međunarodnim simpozijima, seminarima, radionicama i susretima. Organizirano je i nekoliko predavanja. Kroz susrete, radionice i predavanja povezani smo s nevladinim udrugama za zaštitu prirode (npr. BIUS) i velikim brojem speleoloških društava i klubova.

➤ **Međunarodni simpoziji**

XV Međunarodni biospeleološki simpozij (07.-15.07.2001, Brazil)

U srpnju su članovi društva B. Jalžić i E. Kletečki boravili su u Brazilu gdje su osim prisustvovanja na simpoziju, upoznali i podzemnu faunu Brazila u brojnim speleološkim objektima. E. Kletečki je bio na sastanku Međunarodnog biospeleološkog društva koji je bio organiziran za vrijeme simpozija.

12. Međunarodni simpozij istraživanja šišmiša (05. do 09. kolovoza, Malezija)

Članovi D. Hamidović i M. Jokić (novi član) su prisustvovali 12-tom međunarodnom simpoziju istraživanja šišmiša s posterskom prezentacijom "Echolocation, Wing design and Flight Performance in Longfingered Bat *Myotis capaccinii*". Prezentirale su dosadašnja istraživanja glasanja i morfologije krila dugonogog šišmiša.

➤ **Radionica o kartiranju podzemnog biodiverziteta**

(18. do 20. ožujak, Moulis, Francuska)

Upravo zbog projekta "Izradom biospeleološkog katastra, edukacijom i popularizacijom do zaštite živog svijeta u podzemlju", članovi društva su otišli izmijeniti informacije o dosadašnjim iskustvima i dogovoriti kako bi trebala izgledati univerzalna europska baza podataka. Prisustvovali su S. Gottstein Matočec, B. Jalžić itd.

➤ **Predavanje o kartiranju podzemne faune – Dr. Culver**

S. Gottstein Matočec je organizirala predavanje o kartiranju podzemne faune za Dr. Culvera na Zoologijskom zavodu PMF-a u Zagrebu. Dr. Culver je jedan od vodećih znanstvenika u području biospeleologije i bilo nam je izuzetno drago što je na poziv S. Gottstein Matočec došao u Zagreb održati predavanje o temi koja je izuzetno bitna za istraživanje i zaštitu podzemne faune.

➤ **Sastanak predstavnika udruga na MZOPU-u, 07. prosinac 2000.**

Predstavnik HBSD-a na sastanku predstavnika udruga na Ministarstvu za graditeljstvo i zaštitu okoliša bila je Sanja Gottstein Matočec. Ona je na ovom sastanku izložila program radionice Zaštita prirode kojoj je prisustvovala.

➤ **Sastanak Upravnog odbora Međunarodnog biospeleološkog društva,**

(16. prosinac 2000., Pariz).

Na sastanku Upravnog odbora međunarodnog biospeleološkog društva održanom 16. prosinca 2000. u Parizu (Francuska) prisustvovao je E. Kletečki.

➤ **Dani udruga 2000. (Zagrebački Velesajam, 7. do 10. prosinac 2000.)**

Na predavljanju programa udruga koje su dobile financijsku potporu iz Državnog proračuna RH za 2000. godinu članovi društva predstavili su projekt "Izradom biospeleološkog katastra, edukacijom i popularizacijom do zaštite živog svijeta u podzemlju" na za to predviđenom štandu. Isto tako podijeljeni su leci i pristupnice za HBSD, kao i poster o podzemnoj fauni. Napravljena je i prezentacija u PowerPoint-u o podzemnoj fauni Hrvatske koja se kontinuirano prikazivala na kompjuteru društva.

➤ **Susret speleologa Hrvatske** (Ozalj, 2000., 24. studeni 2001.)

Sad već tradicionalnom Susretu speleologa Hrvatske prisustvovali su članovi HBSD-a (R. Ozimec, E. Kletečki i B. Jalžić) koji su održali predavanja o HBSD-u i XV međunarodnom biospeleološkom kongresu u Brazilu.

➤ **XVI međunarodni biospeleološki kongres** (Verona, Italija)

U tijeku su pripreme za odlazak na XVI međunarodni biospeleološki kongres koji će se održati u Veroni od 8 do 15. rujna 2002.

ČLANSTVO I ČLANARINE:

Najaktivniji članovi društva su S. Gottstein Matočec, R. Ozimec i B. Jalžić. Treba pohvaliti i najmlađeg i vrlo aktivnog člana društva Janu Bedek koja je uspješno diplomirala na temu podzemne faune. Svakako bi trebalo privući još više takvih mladih, stručnih i perspektivnih članova u društvo.

Redovno plaćanje članarina je i dalje kronična boljka društva. Blagajnik treba naplatiti zaostale članarine i napraviti konačan popis članova društva do skupštine. Oni koji ne plate članarine, i ne dođu na skupštinu, ili se na skupštini izjasne da više ne žele biti članovi, brisat će se iz popisa društva. Članarinu za 2002. godinu treba platiti do 5. mjeseca (stari članovi). Članarina i dalje iznosi 60 kn za zaposlene i 30 kn za studente i nezaposlene.

Kako bi se osvježili redovni sastanci društva i privukli novi članovi dogovoreno je da će se uvesti predavanja. Već u veljači trebalo bi dogovoriti narednih deset predavanja koje bi održali članovi društva.

➤ **Međunarodno biospeleološko društvo:**

Novi tajnik Međunarodnog biospeleološkog društva je Marie Jose Turquin.

E. Kletečki nas je obavijestio da se oni članovi koji nisu članarinu platili 4 godine brišu iz društva. Članarina će se uskoro moći plaćati i preko kartice. Članarina u Međunarodnom biospeleološkom društvu iznosi 50€ godišnje (uključuje Memoire d' Biospeleologie), odnosno 45€ godišnje (bez Memoire d' Biospeleologie). Memoire d' Biospeleologie će se preimenovati u Journal of Subterranean Biology. Pretplata je za studente 10€, a za ostale 40€.

ZAKONSKA ZAŠTITA PODZEMNE FAUNE:

➤ **MZOPU – Zakon o zaštiti prirode**

U tijeku je donošenje novog Zakona o zaštiti prirode.

Primjedbe na prijedlog zakona o zaštiti prirode poslane su u ime društva (sastavila s. Gottstein Matočec). Zakon još nije donesen.

➤ **Dozvole za sakupljanje materijala**

Svaki član društva koji se bavi sakupljanjem biospeleološkog materijala treba imati dozvolu od Ministarstva za zaštite okoliša i prostornog uređenja. Dozvole se izdaju ciljano za skupine i područja na kojima će se materijal sakupljati.

➤ **Ilegalno sakupljanje materijala i nezakonite radnje**

Na području Hrvatske bio je velik broj stranaca koji su ilegalno sakupljali podzemnu faunu. Kako bi se HBSD moglo očitovati u tom smislu potrebno je:

- ostvariti komunikaciju s Hrvatskim ronilačkim savezom i Komisijom za speleologiju kako bi se omogućio protok informacije o stranim istraživanjima u Hrvatskoj
- na svim dopisima nadležnim institucijama ili društvima u vezi prijave nedozvoljenih radnji treba se pozvati na postojeće članke važećeg zakona
- članovi društva trebaju napraviti popis informacija koje su čuli ili imaju dokaze o devastaciji krških sustava i stranih istraživača
- napraviti protokol o prijavljivanju nedozvoljenih radnji nad podzemnom faunom i speleološkim objektima nadležnim zakonodavnim institucijama

R. Ozimec je obavijestio da se Tounj, špilja u kamenolomu također nalazi u potencijalnoj opasnosti. Tamo se kamen više nije vadio do nedavno, a sad je navodno već jedan ulaz zatrpan. Speleolozi iz Karlovca su razgovarali s vlasnikom kamenoloma koji su se isprva čudili, ali su kasnije pristali na suradnju. R. Ozimec će nas dalje izvještavati o tijeku akcije spašavanja spilje Tounj.

Tajnik društva:

Daniela Hamidović

U Zagrebu, 04. veljače 2002.